Projectplan verkabeling Tennet en gecombineerde projecten

Bestuurlijk opdrachtgever:	Wethouder W. Wagenmans
Ambtelijk opdrachtgever:	A. Nijman
Projectleider:	F. van den Hoek

27 september 2021

Gemeente Raalte

Gemeente Raalte

Inhoudsopgave

1. Aanleiding 3
   1.1 Verkabeling 3
   1.2 Gecombineerde projecten 3
2. Projectdefinitie 5
   2.1 Projectdoel 5
   2.2 Projectgebied 5
   2.3 Projectresultaat 5
3. Planning 6
   3.1 Vaststellingsmomenten 7
   3.2 Deadline(s) 7
4. Betrokkenen 8
   4.1 Interne projectorganisatie 8
   4.2 Extern betrokkenen 9
   4.3 Communicatie en participatie 9
5. Financiën 10
6. Risicoanalyse 10
7. Evaluatie 11

1. Aanleiding

Er spelen meerdere projecten/initiatieven om de elektriciteitsinfrastructuur in Raalte te verbeteren en toekomstbestendig te maken. Om aan de groeiende vraag te kunnen voldoen zullen nieuwe leidingen worden gelegd en bestaande leidingen worden verzwaard. Daarnaast is er het plan om de hoogspanningsleidingen door de bebouwde kom, onder de grond te leggen (verkabelen).

1.1 Verkabeling

Vanuit internationaal wetenschappelijk onderzoek is er een verband aangetoond tussen de aanwezigheid van hoogspanningslijnen, magnetische velden, en bepaalde gezondheidsklachten. Deze verbanden zijn echter niet van dusdanige aard dat er een directe oorzaak kan worden aangewezen. Het verkabelen neemt maatschappelijke onrust over hoogspanningskabels weg. Het vergroot ook de mogelijkheden voor herinrichting van het gebied. Daar liggen ook kansen voor het oplossen van de waterbergingsopgave in de omgeving en geeft kansen voor het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving

De wet Voortgang Energie Transitie (VET) maakt het mogelijk dat gemeente(n) en provincie samen het initiatief nemen voor de eventuele verplaatsing of verkabeling van een hoogspanningstracé in woongebieden door de netbeheerder. Raalte beschikt over een door het ministerie aangewezen tracé en komt in aanmerking voor deze verkabelingsregeling met een kostenverdeling 80% (rijk) -20% (decentraal).

De afgelopen jaren is middels een haalbaarheidsstudie een voorkeursvariant voor de verkabeling ontstaan. De voorkeursvariant is het uitgangspunt geweest om over te gaan tot een nadere uitwerking (het basisontwerp). De gemeenteraad heeft op 17 juni 2021 ingestemd met het basisontwerp en bijbehorende kostenraming.

Afbeelding 1.1. Toekomstig tracé (linker afb. tracé west (wijken Langkamp en Hartkamp), rechter afb. tracé oost (wijk Vloedkampen)).

1.2 Gecombineerde projecten

Naast het verkabelen spelen ook andere projecten/initiatieven in hetzelfde projectgebied. Deze projecten/initiatieven worden in dit projectplan ook omschreven omdat er een relatie is met de verkabeling, ondanks dat dit separate projecten zijn. De projecten hebben op verschillende manieren impact op de omgeving, denk aan bijvoorbeeld aan transport/werkverkeer in de buurt, en omleidingen voor verkeer. Voor de inwoners is het van belang dat dit op elkaar wordt afgestemd en dat inwoners zo weinig mogelijk overlast ervaren.

Voor het westelijke tracé van de verkabeling ligt er een verzoek van Enexis voor het leggen van een aantal middenspanningskabels/mantelbuizen. Enexis heeft dit tracé afgestemd met Tennet. Het tracé loopt grotendeels evenwijdig aan het verkabelingstracé. Enexis zal in eerste instantie enkele middenspanningskabels leggen en daarnaast nog enkele mantelbuizen om voorbereid te zijn op de toekomst.

Het verkabelen van de hoogspanningslijnen biedt kansen voor het herinrichten van het gebied. Voor het westelijke tracé betekent het kansen voor de herinrichting van de groene zone. Hier ligt een opgave voor de berging van water vanuit de omliggende wijken. Met de herinrichting van de groene zone kan waterberging worden meegenomen.

Om aan de groeiende energievraag te kunnen voldoen wil Tennet de hoogspanningslijnen verzwaren. Er kan een efficiëntieslag worden behaald door de verzwaring te combineren met het verkabelen. Het blijven wel 110KV lijnen net als in de bestaande situatie.

Het hoogspanningsstation aan de Westdorplaan is verouderd en toe aan vervanging. Tennet wil het hoogspanningsstation uitbreiden om aan de toenemende energievraag te kunnen voldoen. Tennet heeft een (concept) ontwerp voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation opgesteld.
Daarnaast zal ruimte nodig zijn voor het uitvoeren van de werkzaamheden op het hoogspanningsstation, en voor de verkabeling. Op onderstaande afbeeldingen is het hoogspanningsstation en de uitbreiding weergegeven. Gezamenlijk met omwonenden zal worden bekeken hoe dit op een goede manier kan worden gerealiseerd, en ook hoe de toekomstige inrichting van het terrein eruit kan komen te zien.

Afbeelding 1.2:
Linker afbeelding huidige omvang hoogspanningsstation met daarbij rood omlijnd de blijvende uitbreiding.
Rechter afbeelding: blijvende uitbreiding (blauw) en tijdelijke werklocatie (geel/oranje).

2. Projectdefinitie

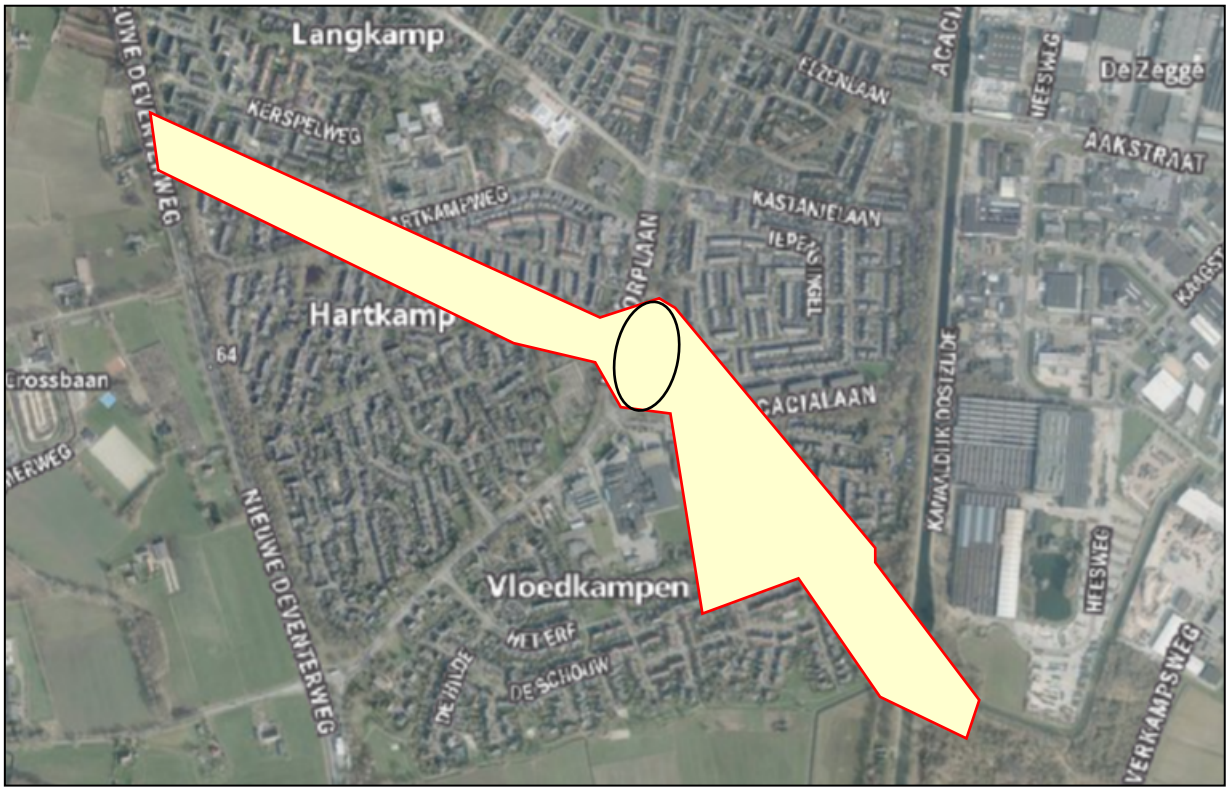
De diverse projecten zijn op zichzelf staande projecten maar kunnen niet als zodanig worden benaderd. De projecten spelen in nabijheid van elkaar en hebben ook invloed op elkaar door bijvoorbeeld de planning van de werkzaamheden. Daarnaast is eenduidige communicatie richting onze inwoners over alle projecten gewenst. En ook voor inwoners is het duidelijker als er één aanspreekpunt/coördinator is. Vanuit dit uitgangspunt is besloten om alle projecten gezamenlijk te benaderen in dit projectplan en één projectleider aan te wijzen.

2.1 Projectdoel

Het zoveel mogelijk gecoördineerd uitvoeren van een drietal projecten om de elektriciteitsinfrastructuur in Raalte te verbeteren. Als spin-off van de verkabeling wordt de groene zone onder de huidige hoogspanningsmasten opnieuw ingericht om extra waterbergingscapaciteit realiseren.

2.2 Projectgebied

Het projectgebied strekt zich uit over meerdere wijken in Raalte. Het westelijke verkabelingstracé ligt tussen de wijken Langkamp en Hartkamp. Het oostelijke verkabelingstracé gaat door de wijk Vloedkampen.
De uitbreiding van het hoogspanningsstation speelt in de wijk Olykampen. Daar speelt ook gedeeltelijk de verkabeling.

Afbeelding 2.2:
Projectgebied verkabeling (rood omlijnd) en het hoogspanningsstation in het midden van het tracé (zwarte cirkel).

2.3 Projectresultaat

Het projectresultaat is vanwege de verschillende projecten op te delen in verschillende resultaten.

- Ondergronds gebrachte hoogspanningslijnen en gedemonteerde hoogspanningsmasten;
- Nieuwe middenspanningskabels en mogelijkheden voor uitbreiding in de toekomst;
- Heringerichte groene zone met waterberging;
- Vernieuwd en toekomstbestendig hoogspanningsstation ingepast in de omgeving.

3. Planning

In onderstaande planning zijn de verschillende projecten op hoofdlijnen weergegeven. Het opstellen van een gedetailleerde planning wordt gedaan door de partijen die de werkzaamheden uitvoeren. Zij zijn ook in de lead voor de aanpak van het project en zullen afstemming moeten zoeken met elkaar en de gemeente Raalte.

Tijdspad	Enexis MS-kabels	Tennet – uitbreiding station	Tennet verkabeling
Q2 2021	Concept ontwerp ter beoordeling bij gemeente.	Voorbereidingen principeverzoek.	Raadsbesluit verkabeling. Overeenkomst provincie. Overeenkomst Tennet.
Q3 2021	Sept. informatiebijeenkomst omwonenden. Vergunningen en overeenkomsten.	Sept. informatiebijeenkomst omwonenden. Principeverzoek. Onderzoeken uitvoeren.	Sept. informatiebijeenkomst omwonenden.
Q4 2021	Uitvoering.	Wijziging bestemmingsplan. Vergunningen en overeenkomsten.	Veld- en bodemonderzoek. Opstellen uitvoeringsontwerp. Vergunningen, procedures, overeenkomsten. Onderzoeken en Onderzoeken en BP procedure.
Q1 2022	Uitvoering.	Wijziging bestemmingsplan.	Opstellen uitvoeringsontwerp. Vergunningen, procedures, overeenkomsten. Onderzoeken en BP procedure.
Q2 2022		Uitvoering.	Opstellen uitvoeringsontwerp. Vergunningen, procedures, overeenkomsten. Onderzoeken en BP procedure.
Q3 2022		Uitvoering.	Opstellen uitvoeringsontwerp. Vergunningen, procedures, overeenkomsten.
Q4 2022		Uitvoering.	Onderzoeken en BP procedure.
Q1 2023		Uitvoering.	BP procedure.
Q2 2023		Uitvoering.	BP procedure.
Q3 2023			BP procedure.
Q4 2023			Uitvoering.
Q1 2024			Uitvoering.

Waterbergingsopgave
De herinrichting van de groene zone onder de hoogspanningslijnen is nog niet opgenomen in deze planning. Op dit moment wordt een waterhuishoudkundig onderzoek uitgevoerd om de waterbergingsopgave in kaart te brengen. Dit onderzoek is nodig om de plannen af te stemmen op mogelijke waterberging. De daadwerkelijke inrichting van de groene zone kan pas uitgevoerd worden nadat alle bovenstaande werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Telecommunicatie
Nabij het hoogspanningsstation zijn op een tweetal hoogspanningsmasten een aantal antennes bevestigd voor het telecomnetwerk van KPN en T-mobile. Met NOVEC (dochtermaatschappij Tennet) zal worden bekeken welke locaties geschikt zijn voor het plaatsen van deze antennes. Het is mogelijk dat antennes op een mast geplaatst moeten worden. In een eerder stadium van het verkabelingsproject is bepaald dat er geen hoogspanningsmasten blijven staan voor deze antennes.

3.1 Vaststellingsmomenten

Onderstaand zijn de vaststellingsmomenten van de projecten opgenomen. Op deze momenten is bestuurlijke actie nodig voor ondertekening of vaststellen van documenten. De vaststellingsmomenten zijn ook bedoel om het plan en de voortgang te bespreken met de opdrachtgever (zowel bestuurlijk als ambtelijk). Onderstaand worden de momenten nog benoemd:

Algemeen

- Vaststellen projectplan inclusief communicatieplan. Besluitvorming door college.

Uitbreiding hoogspanningsstation

- Principeverzoek uitbreiding hoogspanningsstation. Besluitvorming door college.
- Overeenkomst verkoop grond voor hoogspanningsstation. Besluitvorming door college.
- Vaststellen bestemmingsplan. College en gemeenteraad.

Tennet Verkabeling

- Ondertekening bestuursovereenkomst provincie Overijssel. Besluitvorming door college (reeds gebeurd).
- Ondertekening realisatieovereenkomst Tennet. Besluitvorming door college (reeds gebeurd).
- Vaststellen bestemmingsplan. College en gemeenteraad.

3.2 Deadline(s)

Er zijn vanuit de verschillende projecten geen harde deadlines voor oplevering van bepaalde fasen/documenten/uitvoering. Enkele werkzaamheden zijn wel afhankelijk van elkaar waardoor onderlinge afstemming noodzakelijk is, waardoor deadlines afgesproken kunnen worden.
Werkzaamheden die van elkaar afhankelijk zijn:

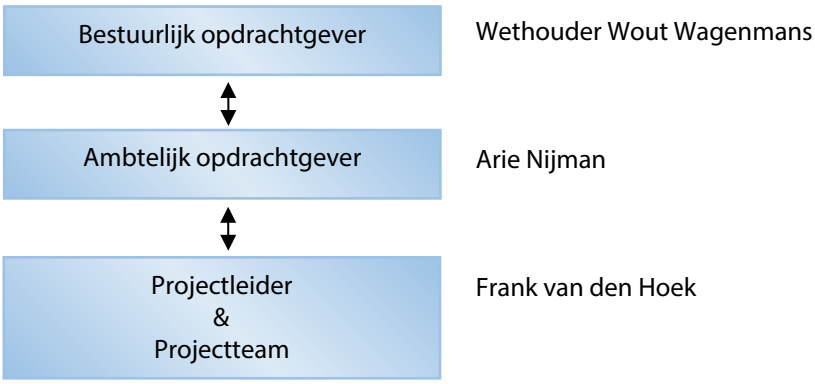
- De waterbergingsopgave moet inzichtelijk zijn voordat akkoord gegeven wordt op de kabel-tracés van Enexis en Tennet. Afstemming en akkoord tussen partijen en de verschillende opgaves is noodzakelijk voor een integraal plan.
- Enexis moet klaar zijn met haar werkzaamheden op het hoogspanningsstation voordat Tennet aan het werk gaat op het hoogspanningsstation. Voor de werkzaamheden zijn grote machines nodig en de ruimte op het terrein is beperkt.
- Tennet moet de werkzaamheden op/aan het hoogspanningsstation afronden voorafgaand aan de verkabeling. Voor de werkzaamheden zijn grote machines nodig en de ruimte op het terrein is beperkt.
- Alle werkzaamheden in het westelijke tracé moeten zijn afgerond voordat wordt overgaan tot herinrichting van de groenzone (incl. waterberging).

4. Betrokkenen

4.1 Interne projectorganisatie

Er is een projectorganisatie ingericht in lijn met de leidraad projectmatig werken in Raalte. In het project komen enkele disciplines naar voren waardoor het project zich leent voor een projectmatige aanpak. De projectorganisatie bestaat uit de hieronder vermelde groepen en actoren en hun verantwoordelijkheden in de projectorganisatie.

Projectstructuur:

Opdrachtgever

De bestuurlijke opdrachtgever is de portefeuillehouder ruimtelijke ontwikkeling. Hij legt verantwoording af over het project aan college en raad. De ambtelijke opdrachtgever legt verantwoording af aan de bestuurlijke opdrachtgever.

Er zal een opdrachtgeversoverleg worden ingesteld waarbij vanuit de gemeente en vanuit Tennet de verantwoordelijke personen aanschuiven. In geval er behoefte is aan een opdrachtgeversoverleg of wanneer er escalatie naar hoger niveau nodig is kan er een opdrachtgeversoverleg worden ingepland.

Projectleider

De projectleider en tevens opdrachtnemer is een aangewezen projectleider van het Domein Samenleving, cluster projecten. De projectleider neemt de operationele beslissingen, is voorzitter van het projectteam en verzorgt informatievoorziening richting de opdrachtgever en projectgroep.

Vanwege de verschillende (gecombineerde) projecten zal de rol van de projectleider verschillend zijn. Voor de verkabeling is Tennet in de lead en heeft de projectleider een accountmanagersrol. Dit geldt ook voor het leggen van de kabels van Enexis, en ook voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation. Voor het herinrichten van de groene zone zal een projectleiders rol nodig zijn. Hier is de gemeente in de lead.

Projectteam

Het project bestaat uit vakspecialisten en is gericht op de inhoudelijke aspecten die de verschillende projecten met zich meebrengen. Het projectteam is bedoeld om de inhoud en het proces bewaken en een technische toets/advies te geven wanneer dit gewenst is. Dit wordt breed aangepakt vanwege de verschillende projecten en raakvlakken met diverse disciplines. Elk lid van het projectteam zal zijn of haar cluster vertegenwoordigen.

De samenstelling van het projectteam is als volgt:

Domein	Functie/expertise	Naam
Ruimte	Groen	Jeroen Hoppenbrouwer
Ruimte	Civiel	Dennis Rabe
Ruimte	Verkeer	Zeno van Raan
Ruimte	Water	Jeroen van Leeuwe

Ruimte	Ruimtelijke ordening	Justin Hendriks
Beheer	Regisseur civiel	Warner Pander
Beheer	Regisseur water	Leander Ernst
Bedrijfsvoering	Communicatieadviseur	Esmee Tijink
Bedrijfsvoering	Jurist grondzaken	Pieter Brouwer
Bedrijfsvoering	Financieel adviseur	Henry van Rossum
Samenleving	Verbinder Raalte dorp	Sharon Neulen

4.2 Extern betrokkenen

Doordat het verkabelingstracé door een groot deel van Raalte loopt heeft het impact op veel inwoners van Raalte. Daarnaast zijn er ook bedrijven en overheden die te maken krijgen met de verkabeling en die betrokken worden in het proces.

Betrokkenen	Toelichting
Inwoners en bedrijven	Voor de verkabeling geldt dat veel inwoners onder of dicht bij de hoogspanningslijnen wonen. Deze inwoners worden geïnformeerd over de plannen, planning en impact. Voor het oostelijk tracé geldt dat het tracé verandert door het ondergronds brengen van de hoogspanningslijnen. Hier worden ook inwoners betrokken waarvoor een nieuwe situatie ontstaat (dichter bij de kabel). Voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation wordt met direct omwonenden het gesprek aangegaan over het speelveld, eventuele alternatieven en toekomstige inrichting.
Van Merksteijn	Op het terrein van het bedrijf Van Merksteijn staan de laatste hoogspanningsmast. Vanaf dit punt aan de oostzijde van het tracé wordt het verkabelen gestart. Op het terrein van Van Merksteijn moeten werkzaamheden plaats vinden. Eerste gesprekken zijn door Tennet al opgestart.
Waterschap	Naast normale afstemming m.b.t. de waterhuishouding zal er afstemming nodig zijn over het verkabelen onder het Overijssels Kanaal.
Provincie	Afstemming over de verkabeling onder de N348 door.
Grondeigenaren	Met enkele grondeigenaren zal een zakelijk recht overeenkomst worden afgesloten.
Tennet	Project verkabeling, verzwaring en uitbreiding hoogspanningsstation.
Enexis	Project aanleg middenspanningskabels.
OD Overijssel	Afstemming projecten en bestemmingsplannen met de omgevingsdienst.
NUTS	Afstemming van de werkzaamheden met NUTS bedrijven.

4.3 Communicatie en participatie

Vanwege de verschillende projecten die binnen enkele jaren worden uitgevoerd neemt (in eerste instantie) de gemeente het voortouw in de communicatie richting inwoners. Hiermee wordt geborgd dat partijen worden samengebracht en dat de communicatie van de verschillende projecten wordt gecombineerd. Bij de informatiebijeenkomst voor bewoners kan kenbaar worden gemaakt welke partijen voor welk project aan zet zijn. Dit zal ook het moment zijn om de communicatie over te dragen richting andere partijen.

Voor het herinrichten van de groenzone en voorziene uitbreiding van het hoogspanningsstation zal het gesprek met de omgeving worden aangegaan. In samenspraak met omwonenden zal gekeken worden naar een passende invulling voor de gebieden.

Op de website www.raalt.nl/verkabeling is algemene informatie te vinden over het verkabelingsproject. Daar wordt ook verwezen naar de website van Tennet www.tennet.eu/raalte. Tennet zal op de website actuele informatie beschikbaar maken en ook updaten naarmate werkzaamheden vorderen. Belangstellenden kunnen zich hier aanmelden voor de nieuwsbrief en krijgen zo een update per e-mail voor de voortgang. Op de website is ook een projectatlas beschikbaar met de nodige informatie. Geïnteresseerden beschikken zo altijd over actuele informatie en kunnen eenvoudig ergens terecht met vragen.

Uitbreiding hoogspanningsstation

In het (concept) ontwerp van Tennet is de uitbreiding van het hoogspanningsstation gepland op een speelveld/voetbalveld. Ook het tijdelijke gebruik voor het bouwterrein is op dit speelveld gepland. De directe omgeving zal hinder ondervinden van de verbouwing. Op basis van het (concept) ontwerp zal het speelveld voor

enkele jaren niet bruikbaar zijn en na afronding van de werkzaamheden zal het speelveld kleiner zijn dan nu het geval is. Met betrokken bewoners zal het gesprek gevoerd worden over het gebruik van het speelveld en eventuele alternatieven. In samenspraak met omwonenden wordt gekeken naar het plan en de toekomstige inrichting. De definitieve inrichting zal na afronding van de werkzaamheden uitgevoerd kunnen worden.

Herinrichting groenzone
Bij het herinrichten van de groene zone zal ook gezamenlijk met omwonenden worden gekeken naar een toekomstige inrichting. Er ligt een grote waterbergingsopgave in het gebied die leidend zal zijn voor de inrichting maar in samenspraak met bewoners kan gekeken worden welke behoeftes er zijn. De herinrichting van de groene zone is pas mogelijk na het ondergronds brengen van de hoogspanningslijnen. Voor die tijd wordt al wel met omwonenden gesproken over de herinrichting.

5. Financiën

Interne kosten
Er is een voorbereidingskrediet beschikbaar voor begeleiding van de projecten. Dit is gebaseerd op begeleiding van het verkabelingsproject. De combinatie van de verschillende projecten maakt dat dit krediet niet toereikend zal zijn voor begeleiding en afstemming van alle projecten en participatie daarbij.
Het is de bedoeling om de kosten van de begeleiding van de projecten zoveel mogelijk te verhalen op de initiatiefnemers door het sluiten van een anterieure overeenkomst. Zo nodig zal hierbij een relatie worden gelegd met de met Tennet te sluiten overeenkomst inzake de aankoop gemeentegrond die benodigd is voor de uitbreiding van het hoogspanningsstation. Daarnaast zal een deel van de ambtelijke kosten worden gedekt uit de opbrengsten van leges in verband met de benodigde vergunningen.

Afspraken Tennet verkabeling
Doordat Raalte beschikt over een vanuit het ministerie aangewezen tracé wordt 80% van de kosten betaald door Tennet en 20% van de kosten wordt betaald door decentrale overheid. De kosten die door de decentrale overheid worden gedragen zijn geraamd op € 1.189.300. Daarvan is reeds € 47.500 betaald door de gemeente aan Tennet als bijdrage aan de haalbaarheidsstudie en het opgestelde basisontwerp. Het resterende bedrag is nog € 1.141.800. Met de provincie Overijssel zijn afspraken gemaakt over een bijdrage van maximaal €550.000. Hiermee resteert voor de gemeente Raalte een bedrag van € 591.800.

De kostenraming die bij het basisontwerp is opgesteld door Tennet kent een bandbreedte van 10%. Over die bandbreedte is ook de 80/20 regeling van toepassing. Met deze bandbreedte kunnen de kosten voor verkabeling voor de gemeente Raalte oplopen tot een maximum van € 711.000.

6. Risicoanalyse

Het project kent de normale technische, financiële, juridische, politieke en/of maatschappelijke risico's van ruimtelijke ontwikkeling en realisatie openbare ruimte. In het projectteam is stilgestaan bij de risico's die kunnen optreden bij het ontwikkelen van een ontwerp. In onderstaande tabel zijn enkele risico's opgenomen die in dit traject kunnen optreden, inclusief de kans dat ze kunnen gebeuren en de impact hiervan (gevolg). Tevens is aangegeven welke maatregelen worden genomen om te zorgen dat het niet gebeurt of om de gevolgen ervan te beperken.

	Risico	Kans	Gevolg	Maatregel
Uitbreiding hoogspanningsstation.				
1.	Omwonenden kunnen zich niet vinden in het (concept) ontwerp voor de uitbreiding van het hoogspannings-station.	Groot. Er komt een speelveld te vervallen voor enkele jaren, en er wordt gebouwd in de "achtertuin" van bewoners.	Groot. Er zal gezamenlijk verkend worden wat een geschikt alternatief kan zijn.	Het gesprek aangaan en gezamenlijk zoeken naar een passende oplossing/maatregel: - Kijken naar speellocaties. - Overlast tijdens de uitvoering zoveel mogelijk beperken.

				- Nut en noodzaak van de uitbreiding bespreekbaar maken. - Inzicht geven in veiligheidsaspecten en zorgen voor goede inpassing.
Verkabeling.				
2.	Momenteel zijn er nog telecom- antennes bevestigd aan hoogspanningsmasten. Er zal een nieuwe locatie gezocht moeten worden.	Groot. Er zijn hoge masten nodig voor het netwerkbereik.	Groot. Het kan betekenen dat een nieuwe mast geplaatst moet worden in het tracé.	Gezamenlijk met Novec verkennen welke locaties geschikt kunnen zijn, of geschikt gemaakt kunnen worden.
3.	Vertraging door afstemming met externe partijen voor het tracé en zro.	Gemiddeld. Tennet heeft in het voortraject al gesproken met belangrijke actoren.	Gemiddeld. Zonder overeenstemming met partijen kan dit gevolgen hebben voor de voortgang.	Tennet gaat op korte termijn met partijen om tafel, en neemt de tijd voor het afstemmen en opstellen van overeenkomsten.

7. Evaluatie

Het project zal intern geëvalueerd worden met het projectteam.